

NOSLĒDZIES KONKURSS PAR LATVIJAS FILMĀM LATVIJAS SIMTGADEI

Latvijas filmu nozare jau kopš 2014. gada gatavojas Latvijas valsts simtgadei 2018. gadā, šim nolūkam Nacionālais Kino centrs vairākās kārtās rīkoja konkursu *Latvijas filmas Latvijas simtgadei*. Konkursa noslēgumā īpaša žūrija kopīgā kontekstā vērtēja 31 projektu, un finansējums piešķirts 16 pilnmetrāžas projektiem – sešām spēlfilmām, astoņām dokumentālajām filmām un divām animācijas filmām, kuru ražošana sāksies 2016. gadā, bet pirmizrādes gaidāmas 2018. gadā.

Konkursa rezultāti tika paziņoti preses konferencē Kultūras ministrijā, tajā piedalījās Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja vadītāja **Linda Pavļuta**, Nacionālā Kino centra vadītāja **Dita Rietuma** un ekspertu komisijas pārstāvji.

Preses konferences dalībnieki (no labās) - Māra Zālīte, Jānis Streičs, Gundega Laiviņa, Viktors Freibergs, Pēteris Krilovs, Dita Rietuma, Linda Pavļuta, Kristīne Matīsa

Finansējumu filmas ražošanai programmā *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* saņem **sešas spēlfilmas**, starp tām ir gan latviešu literatūras ekranizācijas, gan vēsturiskas spēlfilmas, gan mūsdienu un nesenās pagātnes stāsti; vairākas filmas domātas bērnu, jauniešu un ģimenes auditorijai. Spēlfilmas Latvijas simtgadei uzņems režisori **Varis Brasla**, **Gatis Šmits**, **Anna Viduleja**, **Dāvis Sīmanis**, **Ināra Kolmane** un **Madara Dišlere**.

Dokumentālo filmu projektu konkurencē ražošanai atlasītas astoņas pilnmetrāžas filmas, tās veidos režisori **Askolds Saulītis**, brāļi **Lauris** un **Raitis Ābeles**, **Kristīne Briede** un **Audrius Stonis**, **Ilona Brūvere**, **Dzintra Geka**, **Gints Grūbe**, **Kristīne Želve**, **Ivars Seleckis**.

Atbalstīti arī divi no četriem animācijas filmu projektiem, filmas Latvijas simtgadei uzņems režisori **Roze Stiebra** un **Edmunds Jansons**.

Visu konkursā atbalstīto projektu pieteikumi un informācija par konkursu sabiedrībai pieejami Nacionālā Kino centra virtuālajā platformā www.film.lv.

Programma *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* uzsākta 2014. gadā, lai sekmētu Latvijas Republikas simtgadei veltītu augstvērtīgu, žanriski daudzveidīgu un sabiedriski nozīmīgu filmu izveidi, aktualizējot Latvijas vēstures, valstiskuma un nacionālās identitātes tēmas, stiprinot visplašākajā auditorijā izpratni par nacionālo identitāti un Latvijas valsts attīstību. Programmas mērķu īstenošanai tika organizētas vairākas projektu atlases kārtas, finansiāli atbalstot projektu attīstīšanas posmu un sagatavošanu ražošanai.

Projektu vērtēšanai tika izveidota īpaša ekspertu komisija – dzejniece un dramaturģe **Māra Zālīte**, kinorežisors **Jānis Streičs**, režisors un pedagogs **Pēteris Krilovs**, kinozinātnieks **Viktors Freibergs**, Nacionālās kultūras padomes pārstāve **Gundega Laiviņa**, komponiste **Lolita Ritmanis** (ASV), kultūras mecenāts **Boriss Terevs** un NKC vadītājas vietnieks **Uldis Dimiševskis**. Preses konferencē Jānis Streičs slavēja žūrijas “europeisko uzvedību”, bet Māra Zālīte uzsvēra, ka projektu vērtēšanas gaitā sajutusi Latvijas filmu nozares milzīgo potenciālu, savukārt Gundega Laiviņa atklāja, ka eksperti jau esot vienojušies kopā iet uz atbalstīto filmu pirmizrādēm 2018. gadā.

Atbalstīto projektu anotācijas:

SPĒLFILMAS:

1906

Vēsturiska spēlfilma, režisors, producentis un scenārija autors Gatis Šmits, scenārija līdzautore Inga Rozentāle, operators Jurģis Kmins, māksliniece Jurgita Gedvilaite, *Tanka*, 120 min

Vētrainajā 1905. gada revolūcijas izskaņā Rīgā uz dramatiska vēsturiskā fona negaidīti savijas dažādu cilvēku likteņi, notikumu centrā ir sociāldemokrātu kaujinieks Pelēkais un idealistiskā skolotāja Violeta ar radikāliem uzskatiem un dzejnieces talantu.

BILLE

Latviešu literatūras ekranizācija, režisore Ināra Kolmane, scenārija autori Evita Sniedze un Arvis Kolmanis, operators Uldis Jancis, māksliniece Ieva Romanova, producenti Jānis Juhņevičs un Marta Romanova, *Devīni*, 90 min

Filma visai ģimenei pēc Vizmas Belševicas darba *Bille* motīviem – smeldzīgs, bet dzīvi apliecinošs, asprātīgs un cerību pilns stāsts par kāda cilvēkberna pieaugšanu un attiecībām ar pasauli pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu nogalē Latvijā.

HOMO NOVUS

Vēsturiska spēlfilma un latviešu literatūras ekranizācija, režisore un scenārija autore Anna Viduleja, operators Jānis Eglītis, producenti Ivo Ceplevičs un Sergejs Berdičevskis, *Film Angels Productions*, 90 min

Komēdija pēc Anšlava Eglīša romāna, 20. gadsimta 30. gadu Latvijas sabiedrības un mākslas dzīve. Stāsts sākas Rīgas stacijā, kur no viena vilciena izkāpj Juris Upenājs, nabadzīgs mākslinieks no laukiem, bet ar otru izsmalcinātais Eižens Žibeika atgriežas no gleznošanas Parīzē ar cerībām saņemt sava tēvoča ievērojamo mantojumu.

PARADĪZE '89

Filma bērniem, režisore un scenārija autore Madara Dišlere, operators Gints Bērziņš, mākslinieks Aivars Žukovskis, producentes Aija Bērziņa un Alise Ģelze, Tasse Film, 110 min

1989. gada augusts, māsas Paula (9) un Laura, saukta Laurēns (7) vasaras brīvlaikā ierodas mazpilsētā ciemos pie māsīcām. Un sākas uz patiesiem notikumiem balstīts Paulas pieaugšanas ceļš Atmodas laika Latvijas ceļā uz neatkarību.

PUIKA AR SUNI

Latviešu literatūras ekranizācija, režisors Dāvis Sīmanis, scenārija autori Dāvis Sīmanis un Matīss Gricmanis, operators Andrejs Rudzāts, māksliniece Kristīne Jurjāne, producentis Gints Grūbe, Mistrus Media, 90 min

Desmit gadus vecais Zigis ar saviem vecākiem dzīvo Ķīpsalā. Ir sācies Otrais pasaules karš, un Ziga bezrūpīgo bērniņu pēkšņi aptumšo noslēpuma smagums – viņa tēvs Žanis Lipke nolēmj glābt geto ebrejus, izrokot savas mājas pagalmā bunkuru viņu slēpšanai.

VECTĒVS, KAS BĪSTAMĀKS PAR DATORU

Filma bērniem, režisors Varis Brasla, scenārija autors Alvis Lapiņš, operators Uldis Jancis, mākslinieks Mārtiņš Vilkārsis, producentis Gatis Upmalis, F.O.R.M.A., 90 min
Mazdēla brīvdienas vectēva lauku mājās sākas šķietami bezcerīgi, bet beidzas negaidīti – izrādās, ka dzīve bez meliem var sagādāt prieku!

ANIMĀCIJAS FILMAS:

JĒKABS, MIMMI UN RUNĀJOŠIE SUŅI

Režisors Edmunds Jansons, scenārija autore Līga Gaisa, māksliniece Elīna Brasliņa, producete Sabīne Andersone, Atom Art, 70 min

Tētis Jēkabu (7) no Rīgas klusā centra aizved uz noplukušo Maskačku pavadīt vasaru, un puika atklāj nekad neredzētu vidi, iepazīstas ar savu tēvoci, izbijušu jūrnieku Ēgli, un māsīcu Mimmi, sadraudzējas ar runājošo suņu barvedi Bosu. Vai bērniem izdosies glābt priekšpilsētu no bagātņika, kurš romantisko priekšpilsētu vēlas pārvērst par bezpersonisku stikla debesskrāpju un iepirkšanās centru kvartālu?

SAULE BRAUCA DEBESĪS

Režisore un scenārija autore Roze Stiebra, scenārija līdzautors Kārlis Vērdiņš, māksliniece Ilze Vītoļiņa, producentis Roberts Vinovskis, Studija Lokomotīve, 70 min

Filma – līdzība par Latviju kā Saules Meitu, kura piedzimst gaismā un vēlāk, tumsas nozagta, tomēr drosmīgo ķekatnieku atbrīvota, atkal uzplaukst kā skaists zieds mūžībā. Ķekatnieki līksmo – pasaules kārtība ir atgriezusies!

DOKUMENTĀLĀS FILMAS:

ASTOŅAS ZVAIGZNES

Režisors Askolds Saulītis, scenārija līdzautors Dainis Īvāns, operators Andrejs Verhoustinskis, mākslinieks Jurgis Krāsons, producentis Bruno Aščuks, Centurms, 100 min

Filma par latviešu nācijai pašapzināšanās procesa spilgtāko un traģiskāko parādību – latviešu strēlniekiem. Stāsts par vienkāršiem cilvēkiem, kurus izaicināja Liels Laikmets un, neprasot atļauju, noteica viņu dzīves robežas.

BALTIJAS JAUNAIS VILNIS

Scenārija autore Kristīne Briede, režisori Kristīne Briede un Audrius Stonis, operatori Valdis Celmiņš un Audrius Kemežis, producents Uldis Cekulis, Vides Filmu studija, 80 min

Stāsts par pasaules kinovēsturē unikālu parādību – Baltijas poētiskā dokumentālā kino skolu un tās veidotājiem, jauniem filmdariem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, kuri 20. gadsimta 60. gados aiz padomju dzelzs priekškara izaicināja tā laika plakātisko un propagandas piesātināto dokumentālo kino, sākdami uzņemt cilvēcības caurstrāvotas, jēgpilnas un tēlainas filmas.

BALTU CILTIS

Režisori Raitis un Lauris Ābeles, scenārija autors Toms Kļencis, operators Mārcis Ābele, producete Dace Siatkovska, Tritone Studio, 90 min

Populārzinātniska dokumentāla rekonstrukcija ar drāmas elementiem – filma par 13. gadsimta baltu tautām, kas vēlāk izveidoja latviešu nāciju. Vēsturiskas rekonstrukcijas un inscenējumi, datoranimācija un zinātnisko ekspertu aizkadra teksts ļaus ieskatīties Baltijas reģiona seno tautu, Eiropas pēdējo pagānu dzīvē – ko viņi darīja, kam ticēja un kas viņus darīja stiprus?

IEVAINOTAIS JĀTNIEKŠ

Scenārija autore, režisore un producete Ilona Brūvere, operatore Elīna Bandēna, komponists Ēriks Ešenvalds, mākslinieks Artis Rutks, Kinolats, 90 min

Latvijas simtgadi svinēs kopā ar 130. jubileju tēlniekam Kārlim Zālem, kurš savu vīziju par Latvijas valsti iemūžinājis divos monumentālos latviešu tautas nacionālās apziņas simbolos – Brīvības pieminekļi un Brāļu kapos. Dokumentāla filma ar spēles elementiem sekos tēlnieka dzīves notikumiem laikā, kad dzimst Latvija, un Brīvības pieminekļa celtniecības procesam.

KURTS FRIDRIHSONS

Režisore un producete Dzintra Geka, scenārija autore Gundega Repše, operators Viktors Gribermans, komponists Gustavs Fridrihsons, montāžas režisors Armands Zvirbulis, Sibīrijas bērni, 66 min

Personisks Gundegas Repšes stāsts par Kurtu Fridrihsonu – mākslinieku, garīgo skolotāju, autsaideru, ieslodzīto un nonkonformistu Latvijas vēstures līkločos. Kurta Fridrihsona personības izstarojums ir pat pāraudzis viņa mākslas nozīmību – jo nepakļāvīgu un vienlaikus mākslā spilgtu cilvēku padomju Latvijā nebija daudz.

LUSTRUM

Režisors un scenārija autors Gints Grūbe, operators Andrejs Verhoustinskis, montāžas režisors Armands Začs, producete Elīna Gediņa-Ducena, Mistrus Media, 70 min

“Lustrum” ir viens no valsts pārvaldes principiem Romas impērijā – piecu gadu periods, pēc kura iepriekšējās varas pārstāvji ceremoniāli atzinās visos grēkos, tos nožēloja un patiesi zvērēja uzticību jaunajai varai. Filma ir stāsts par pagātnes izvērtēšanu atjaunotajā valstī, mēģinājums saprast, kas bija tā sistēma, kas pēdējos 25 gadus traucē Latvijas valsts pieaugšanas procesam, un atbildēt uz jautājumu, vai 90. gados nenotikusī lustrācija var izrādīties bīstama valstiskai tālākpastāvēšanai.

MĒRIJAS CEĻOJUMS

Scenārija autore un režisore Kristīne Želve, operators Andrejs Rudzāts, producete

Elvita Ruka, māksliniece Evija Džonsone, *Vivat!* , 80 min

Otrā pasaules kara beigās vācu armija atkāpjoties ņēma līdzī arī Latvijas muzeju kolekcijas, iesaiņotas 700 kastēs. Mērija Grīnberga bija vienīgā brīvprātīgā, kas 1944. gadā sargājot devās līdzī vilcienam ar Latvijas mākslas vērtībām un kopā ar tām atgriezās Rīgā, pienākumu izpildot līdzī galam. Stāsts par dzīvesspēku, pašaiizliedzību, inteliģenci un izturību, kas palīdzēja izdzīvot mūsu tautai un tās kultūrai.

TURPINĀJUMS

Režisors Ivars Seleckis, scenārija autore Dace Dzenovska, operators Valdis Celmiņš, montāžas režisore Andra Doršs, producente Antra Gaile, *Mistrus Media*, 90 min

Septiņi bērni septiņās dažādās Latvijas vietās sāk iet skolā, un neviens nezina, kas būs tālāk. Filma turpināsies ik pēc septiņiem gadiem, katreiz jaunam režisoram fiksējot šo septiņu bērnu dzīves pavērsienus un līdzī ar to arī visas valsts ceļu uz nākotni. Pirmā filma tiks veidota divu gadu garumā un iezīmēs izejas punktu, sekojot septiņiem bērniem, nākamās filmas tiks uzņemtas pēc septiņiem, četrpadsmit un vairāk gadiem.

Nacionālais kino centrs 8.12.2015.